

Skyddsombud – Skyddskommitté – Skyddsron

Lagar, föreskrifter och avtal för nybörjare

1. Skyddsombud

Skyddsombud utses av de fackliga organisationer som finns på arbetsplatsen. Skyddsombudet ska intresse för och insikt i arbetsmiljöfrågor.

Lag och förordningstext

På ett arbetsställe, där minst fem arbetstagare regelbundet sysselsätts, ska det bland arbetstagarna utses ett eller flera skyddsombud (arbetsmiljöombud). Skyddsombud ska utses även på ett annat arbetsställe, om arbetsförhållandena kräver det. För skyddsombud bör ersättare utses.

Skyddsombud utses av en lokal arbetstagarorganisation som är eller brukar vara bunden av kollektivavtal i förhållande till arbetsgivaren. Finns det inte någon sådan organisation, utses skyddsombud av arbetstagarna.

(Arbetsmiljölagen 6 kap § 2)

Finns vid arbetsställe mer än ett skyddsombud, skall ett av ombuden utses att vara **huvudskyddsombud** med uppgift att samordna skyddsombudens verksamhet.

(Arbetsmiljölagen 6 kap § 3)

Skyddsombud och ersättare för skyddsombud utses för en tid av **tre år**, om ej anställningsförhållandena eller omständigheterna i övrigt påkallar undantag.

Till skyddsombud skall utses person med insikt i och intresse för arbetsmiljöfrågor.

Skyddsombud skall äga god förtroenhet med arbetsförhållandena inom sitt **skyddsområde**.

Antalet skyddsombud bestämmes efter arbetsställets storlek, arbetets natur och arbetsförhållandena. Råder bland arbetstagarna tvekan om vilket antal skyddsombud, som bör utses vid ett arbetsställe, eller om arbetsställets indelning i skyddsområden, bör före valet samråd ske med arbetsgivaren och Arbetsmiljöverket. Vid arbetsställe med flera avdelningar bör skyddsombud utses för varje avdelning eller grupp av avdelningar med likartat arbete. Där arbete bedrivs på skift, bör för skiftlag med flera arbetstagare skyddsombud finnas bland arbetstagarna på varje skift.

Skyddsombud kan skiljas från sitt uppdrag genom beslut av den organisation eller de arbetstagare som har utsett ombudet.

(Arbetsmiljöförordningen § 6)

Uppgift om skyddsombuds namn och adress, dennes skyddsområde och den tid för vilken ombudet har utsetts, ska snarast möjligt efter förrättat val skriftligen lämnas till arbetsgivaren av den organisation eller de arbetstagare som har förrättat valet. Om ett skyddsombud ersätts, ska anges vilken person det nya skyddsombudet ersätter. **Arbetsgivare ska på arbetsstället sätta upp anslag eller på annat lämpligt sätt tillkännage namn på skyddsombud och ledamöter av skyddskommitté**

(Arbetsmiljöförordningen § 10)

Avtal

Arbetsgivaren har ansvar för organisationens arbetsmiljöfrågor, och fattar beslut om mål, medel, fördelning, befogenheter och resurser. Skyddsombud (arbetsmiljöombud) utses av de fackliga organisationerna.

(Samverkan Göteborg 2012 § 3g)

2. Skyddskommité

I Göteborg utgör samverkansgrupper (CSG, FSG, LSG) skyddskommité. Arbetsmiljölagens och arbetsförordningens bestämmelser för skyddskommité gäller dock fullt ut.

Lag och förordningstext

Vid ett arbetsställe, där minst femtio arbetstagare regelbundet sysselsätts, ska det finnas en skyddskommité, sammansatt av företrädare för arbetsgivaren och arbetstagarna. En skyddskommité ska tillsättas även vid arbetsställen med mindre antal arbetstagare, om det begärs av arbetstagarna.

Företrädare för de anställda utses bland arbetstagarna av en lokal arbetstagarorganisation som är eller brukar vara bunden av kollektivavtal i förhållande till arbetsgivaren. Finns det ingen sådan organisation utses företrädare av arbetstagarna.

(Arbetsmiljölagen 6 kap 8 §)

Skyddskommittén skall delta i planeringen av arbetsmiljöarbetet på arbetsstället samt följa arbetets genomförande. Den skall noga följa utvecklingen i frågor som rör skyddet mot ohälsa och olycksfall samt verka för tillfredsställande arbetsmiljöförhållanden. En skyddskommittén skall behandla frågor om

1. företagshälsovård,
2. handlingsplaner enligt 3 kap. 2a §,
3. planering av nya eller ändrade lokaler, anordningar, arbetsprocesser, arbetsmetoder och av arbetsorganisation,
4. planering av användning av ämnen som kan föranleda ohälsa eller olycksfall,
5. upplysning och utbildning rörande arbetsmiljön,
6. arbetsanpassnings- och rehabiliteringsverksamheten på arbetsstället.

(Arbetsmiljölagen 6 kap 9 §)

Till skyddskommité som avses i 8 § får genom ett kollektivavtal utses ett organ som behandlar också andra frågor än som anges i 9 §. Ett sådant organ får ha en annan benämning än skyddskommité.

(Arbetsmiljölagen 6 kap § 9a)

Antalet ledamöter i skyddskommité bestämmas med hänsyn till antalet arbetstagare vid arbetsstället, arbetets natur och arbetsförhållandena. Av ledamöterna skall om möjligt en vara i företagsledande eller därmed jämförlig ställning. I kommittén bör också ingå ledamot som tillhör styrelsen för lokal organisation av arbetstagare. Vidare skall i kommittén ingå skyddsombud.

(Arbetsmiljöförordningen 8 §)

Arbetsgivare ska på arbetsstället sätta upp anslag eller på annat lämpligt sätt tillkännage namn på skyddsombud och ledamöter av skyddskommité.

(Arbetsmiljöförordningen 10 §)

En skyddskommité bör sammanträda minst en gång var tredje månad.

Vid skyddskommitténs sammanträden bör även företrädare för företagshälsovården vara närvarande.

(Arbetsmiljöförordningen § 8a)

Om företrädare för arbetsgivare och arbetstagare eller studerandeskyddsombud inte kan ena sig om beslut i skyddskommittén, ska på begäran av ledamot frågan hänskjutas till Arbetsmiljöverket, som har att pröva denna i den mån den faller inom området för verkets befogenhet. I beslut av skyddskommitté bör anges den tid inom vilken beslutet ska vara verkställt.

(Arbetsmiljöförordningen 9 §)

Avtal

Samverkansgrupperna utgör skyddskommittéer i arbetsmiljölagens mening för berörda arbetsställen. Syftet är att frågor om arbetsmiljö skall integreras med verksamhets-, ekonomi-, organisations- och personalfrågor. Detta innebär också att konsekvenserna ur arbetsmiljösynpunkt av olika åtgärder skall belysas vid partssamverkan av ärenden i samverkansgrupp. Om oenighet uppstår vid samverkansgruppens behandling av ett arbetsmiljöärende kan frågan hänskjutas till Arbetsmiljöverket för prövning.

(Samverkan i Göteborg 2010 § 3g)

3. Skyddsron

Skyddsronder ska genomföras minst två gånger per år. Skyddsombud ska medverka och handlingsplaner dokumenteras.

Lag och förordningstext

Vid varje arbetsställe bör regelbunden översyn ske genom skyddsron.

(Arbetsmiljöförordningen § 7)

Risker i arbetet behöver undersökas och bedömas systematiskt. Det kan göras genom dagliga undersökningar eller till exempel genom skyddsronder, arbetsmiljöronder och andra probleminventeringar. Arbetsgivaren behöver vara klar över vilka risker som finns så att ohälsa och olycksfall kan förebyggas. Hur ofta undersökningar behöver göras bestäms av de risker som finns i verksamheten. Bedömningen bör alltid resultera i förslag till åtgärder för att få bort eller minska riskerna.

(AFS 2001:01)

Arbetsgivaren ska i den utsträckning verksamheten kräver dokumentera arbetsmiljön och arbetet med denna. Handlingsplaner ska därvid upprättas.

(Arbetsmiljölagen 3 kap § 2a)

Skyddsombud skall vidare delta vid upprättande av handlingsplaner enligt 3 kap. 2a §.

(Arbetsmiljölagen 6 kap 4 §)

Avtal

Arbetsmiljöronder är ett verktyg i det systematiska arbetsmiljöarbetet. De skall genomföras minst två (2) gånger om året, med metoder och omfattning som anpassas till arbetsplatsens behov. För miljörond krävs att, utöver medarbetarna, skyddsombud (arbetsmiljöombud) och ansvarig chef medverkar samt att protokoll förs.

(Samverkan i Göteborg 2012 § 3g)